

- відкривається шлях до глобального добробуту через нові ринки, на яких представлені продукти та послуги, що є результатом знань, освіти, науки та інновацій, та є соціально корисними;

- не позбавляє національні держави влади, а веде через глобалізацію до нового партнерства між сферами економіки, політики і права на міжнародному, планетарному рівнях [3].

Отже, ноосферна економіка має стати економікою майбутнього, адже вона є основою, базисом для забезпечення сталого розвитку, що ґрунтуються на розумному способі ведення господарства та суспільного відтворення товарів, робіт та послуг в умовах розвитку особистості людини, збереження природи і світових ресурсів для майбутніх поколінь, їх раціонального та ефективного використання та відновлення в біосфері, є передумовою зростання ВВП і його раціональним розподілом між різними прошарками населення та забезпечує глобалізацію мирним шляхом.

Список використаних джерел:

1. Гринів Л. С. Трансдисциплінарні засади формування ноосферної моделі розвитку економіки / Л. С. Гринів // Вчені записки Таврійського національного університету імені В.І. Вернадського. Серія «Географія». –Т. 26 (65). – №3. – 2013. – С. 211–220.
2. Величко М. В. Экономика и ноосфера. Научно-методологические основы государственного управления социально-экономическим развитием в условиях глобализации. Ноосферный (этико-экологический) подход / М. В. Величко, В. В. Ефимов, Г. М. Иманов// «Смольный институт РАО, кафедра «Психологии, акмеологии, ноосферологии и педагогики». – Санкт-Петербург: МФИН. – 2012. – 168 с.
3. Шевчук В. Я. Ноосферогенезис і гармонійний розвиток / В. Я. Шевчук, Г.О. Білявський, Ю. М. Сatalкін, В. М. Навроцький. – К.: Геопrint, 2002. – 127 с.

Єгорова О. Р.

Дніпровський національний університет імені Олеся Гончара (Україна)

**ШЛЯХИ ПІДВИЩЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ ВИКОРИСТАННЯ
ВИРОБНИЧОЇ ПОТУЖНОСТІ НА ПІДПРИЄМСТВІ**

В умовах швидкого розвитку глобалізаційних процесів та стрімкого зростання конкуренції, виробничим підприємствам необхідно максимально мобільно та гнучко реагувати на зміну зовнішнього середовища, потреб споживачів та появи нових технологій. При цьому підприємство має зберігати стабільне фінансове становище, виходити із власного ресурсного забезпечення та факторів, що впливають на ефективність використання виробничого потенціалу.

Оскільки, світ направлений на мінімізацію використання природних ресурсів, підприємство повинно максимально підвищити потенціал виробничих потужностей та ефективність використання ресурсів.

Проблему ефективного використання, впровадження та розширення за рахунок нових виробничих потужностей виробництва вивчали такі зарубіжні та вітчизняні вчені: Слепян Е. В., Сотченко Ю. К., Ніколаєв С. В., Кваша Я. Б., Ойнер К. Ф. Чейз Р., Эквайлайн Н., Якобс Р., Подкропівний С. Ф.

Ступінь використання виробничих потужностей залежить від їх екстенсивного та інтенсивного завантаження. Екстенсивне завантаження – це добовий (тижневий, місячний річний) продуктивний фонд роботи обладнання, а інтенсивне завантаження – це ступінь використання знарядь праці за одиницю часу [2].

Виходячи з цього шляхи підвищення інтенсивного завантаження виробничих потужностей такі:

1) максимально можливе скорочення простою виробничого устаткування. Цей показник можливо підвищити за рахунок: організації більш узгодженої пропускної спроможності різних цехів та дільниць; регулярного проведення технічно-профілактичного обслуговування обладнання та своєчасний його ремонт; прийому на роботу кваліфікованих кадрів, задля подолання дефіциту робочої сили; організації безперебійного постачання матеріалів, пристроїв устаткування тощо;

2) максимальне підвищення коефіцієнта змінності роботи виробничого обладнання. Підвищення цього показника можна досягнути за допомогою усунення надлишку обладнання на підприємстві – реалізувати застаріле обладнання та купити нове, а також, якщо підприємству все ж необхідне дане обладнання, то потрібно скооперуватись з іншим підприємством для використання виробничих потужностей;

3) своєчасна модернізація та заміна застарілого обладнання на підприємства. Для ефективної роботи виробничих потужностей, щорічно повинно замінюватись 4–6%, а проходити модернізацію 6-8% основних засобів на підприємстві;

4) впровадження нових технологій на підприємстві та прискорення виробничих процесів [1];

5) зниження браку на виробництві;

6) застосування прогресивних форм та методів організації виробництва. Наприклад, це можуть бути методи концентрації, кооперування та комбінування, спеціалізації та інші.

7) раціональне розміщення виробничого устаткування на наявних виробничих площах;

8) удосконалення системи морального та матеріального стимулювання праці.

Для підвищення екстенсивного завантаження виробничих потужностей необхідно знизити частку недіючого устаткування. Також необхідно вивести з експлуатації зайве й неефективне обладнання, обирати обладнання такої якості, яке буде відповідати заданим стандартам якості. Ці процедури дозволять підвищити фондовіддачу основних виробничих засобів й збільшить виробництво продукції на одиницю часу [3].

Але необхідно звернути увагу на те що, якщо екстенсивне завантаження обладнання обмежене лише календарним фондом часу, то наявні резерви його збільшення значно обмежені. На збільшення екстенсивного завантаження позитивно впливає введення багатозмінного режиму підприємства.

Також заходи направлені на підвищення екстенсивного використання устаткування майже не несуть за собою витрат, а заходи направлені на підвищення інтенсивного використання обладнання потребують значних інвестицій, які досить швидко окупаються, за рахунок збільшення фондовіддачі. Збільшення основних засобів на основному виробництві не дасть потрібного ефекту без пропорційного розвитку допоміжних цехів [4].

Способи ефективнішого використання виробничих потужностей такі самі, як і використання основних засобів підприємства. Отже, для підвищення рівня використання виробничих потужностей для більшості підприємств необхідно якомога швидше подолати спад виробництва, стабілізувати й поступово нарощувати обсяги виробництва конкурентоспроможної продукції, яка користується попитом на вітчизняному та світовому ринках.

Список використаних джерел:

1. Гринько Т. В. Обґрунтування стратегії зниження витрат підприємства / Т. В. Гринько // Економічний вісник «Запорізької державної інженерної академії», 2016. – Вип. 2. – С. 102–105.
2. Подкропивний С. Ф. Економіка підприємства: Підручник/ За заг. ред. С. Ф. Подкропивного. – 2-ге вид., перероб. та доп. – К.: КНЕУ, 2005. – 528 с.
3. Слепян Е. В. Виробнича потужність підприємства та підвищення ефективності її використання / Е. В. Слепян, Ю. К. Сотченко, С. В. Ніколаєв // Економічний вісник Запорізької державної інженерної академії. – 2017. – Вип. № 1-1 (07). – С. 21.
4. Чейз Р. Производственный и операционный менеджмент / Р. Чейз, Н. Эквилайн, Р. Якобс. – [8-е изд., перев. с англ.]. – М. : Издательский дом “Вильямс”, 2008. – 704 с.
5. Гринько Т. В. Формування системи управління інноваційним розвитком / Т. В. Гринько// Вісник Хмельницького національного університету. – 2010. – №4. – С. 39–43.